

Методичний коментар до уроку “У вирі фантазій”

Захмарний політ

Вигаданий герой

Пригадайте казки, таких різних персонажів у них — добрих і злих, вірних друзів і підступних ворогів, сильних, мужніх, веселих, чарівних тощо. Насправді в кожному з них є щось хороше. Який із персонажів вам більше подобається? Можете вигадати свого персонажа, можливо, і схожого на того, що вже існує у фантазійному казковому світі.

- Який вигляд він матиме?
- Яка в нього вдача?
- Що він любить, а чого лякається?
- Який у нього сьогодні настрій?
- Що він вдягне? Як привітається з дітьми та вчителем?

Уявіть себе казковими персонажами та привітайтеся з усіма.

Знайомимося з художницею

Жозефіна Волл — сучасна британська художниця і скульпторка, працює в стилі фентезі. Це одна з найвідоміших художниць сучасності; її яскраві фантазійні картини прикрашають художні галереї Лондона, Токіо та Нью-Йорка, також їх можна побачити на численних листівках та обкладинках книжок.

Художниця народилася у травні 1947 року в невеликому містечку Фарнхем у Великій Британії в сім'ї професора-філолога. Живописом захопилася рано: із чотирьох років малювання стало її улюбленим заняттям.

Батьки всіляко підтримували захоплення дівчинки, допомогли їй займатися улюбленою справою професійно. І вона виправдала їхні сподівання: вже у 16 років Жозефіна продала свою першу картину. Далі майбутня художниця навчалася у Борнмутському коледжі. Ще під час навчання виставляла свої роботи, переважно пейзажі, у місцевих галереях. Перший успіх прийшов, коли її картини побачили поціновувачі живопису на виставці в Лондоні. Твори Жозефіни Волл привернули увагу своєрідністю пластики та яскравістю барв, хоча це були лише невеликі метелики та бабки.

Після закінчення коледжу художниця пробувала свої сили в різних напрямках — розписі одягу та взуття, створенні вітражів, розписі скла, глиняного посуду. Вона створювала невеликі скульптурні композиції з міфологічними істотами, тваринами і комахами, а також створила власну лінію одягу.

Нині твори Жозефіни Волл виставляються на щорічній виставці в Лондоні, що проводиться “Товариством Мистецтва Уяви”, а також у багатьох галереях Англії. Роботи художниці популярні у США та Європі.

Художниця черпає натхнення в природі, яку всіляко захищає. Свої картини Жозефіна пише на обладнаному під студію горищі. Його стіни вкриті величезними гліциніями, спадаючими каскадом кольорами — усе намальоване власноруч.

Мандрівка країною казок і легенд

Відкривати світ можна по-різному — читати, мандрувати в часі, у просторі, а можна подивитися на все з незвичного ракурсу. Уявіть, що ви мандруєте фантазійною країною казок і легенд. Який транспорт обрати? Можна здійснити політ на... рисі. Подорож буде незвичайною, дивовижною, незабутньою, адже прямуємо в невідомий нам світ.

Пригадайте, який вигляд має земля з висоти. Що ми відчуваємо, коли летимо?

Роздивімося картину Жозефіни Уолл "Політ рисі" та відчуймо себе поряд із феєю. Художниця працює у стилі фентезі — зображує те, що відбувається у вигаданому світі, де чари є звичною справою. Подивіться на диво-героїв, яких вона зображує — ельф-метелик, корабель, що пливе у повітрі, жар-птиця... Здається, що художниця малює казку і її герої ось-ось оживуть.

- Чи здивувала вас картина? Чому?

Художниця майстерно зобразила волосся феї, що розвівається від захмарного вітру. Картини майстрині вирізняються неймовірною кількістю дрібних деталей і яскравими незвичайними поєднаннями кольорів, барвистими ефектами, дещо схожими на комп'ютерні.

- Що бачить фея? Як її звати? Чи злякалася вона? Хто ще летить над землею?
- Як ви думаєте, чому художниця намалювала саме цю казкову подію?
- Уявіть політ над землею верхи на рисі. Рись — майстерний пілот — вона летить швидко, вправно оминає перешкоди. Як ви почувалися б? Що відчували б?

Ігри з перспективою

Художниця майстерно промальовує не тільки передній план, а й середній і задній. Щоправда, полюбає гратися з перспективою: фентезі дає змогу робити це, адже в казці можливе те, що неможливе в реальному житті.

- Знайдіть на картині передній, середній і задній плани.
- Розкажіть, що цікавого ви помітили на них. Позмагайтеся з приятелями, хто помітить більше дивовиж.
- Порівняйте, як на картині зображені предмети переднього, середнього і заднього планів. У чому різниця?
- Уявіть, як художниця зобразила б летючий корабель на передньому плані.
- А на що перетворилися б маленькі ельфи, які зараз на передньому плані, якби полетіли в далечину? Чи могли б ми їх помітити на задньому плані? Чому?
- Уважно роздивіться, що і як саме зобразила художниця на різних планах. Чи не гралася вона з перспективою? Чи завжди вона все правильно малювала з точки зору реального життя? Поясніть свою відповідь.

Наприклад, подивіться на розташованого внизу праворуч метелика. Чи таким би він був, якби ми врахували розміри реального метелика? А можливо, це казковий гігантський метелик, схожий на реального? Чому художниця зобразила комаху саме так?

Чарівний світ

У картинах художниця зображує небачені казкові світи, сповнені чарівності й дивовиж. Їх населяють міфологічні феї, богині та чарівні дерева. “Фантазія дає мені змогу зобразити світ таким, яким я хотіла б його бачити. Це, мабуть, глибоко вкорінена частина мого характеру, оскільки я завжди була зачарована фантастичними книжками, фільмами та науковою фантастикою”, — розповідає Жозефіна Волл.

На одну картину вона витрачає приблизно 2-4 тижні, залежно від розміру та сюжету. Цікаво, що художниця ніколи не користується олівцями, не малює ескізів. Вона практично не використовує червоного кольору, ніколи не користується чорним, а темні кольори передає за допомогою змішування кількох фарб. Щоб передати чарівність реальної природи, художниця Жозефіна Волл використовує мастихін зображення для кори дерев, листя, морської піни, рослин і крил фей.

Роздивитися іншу картину художниці та помітити спільне в її картинах допоможе завдання на с. 38 із [робочого зошита-альбому “Мистецтво”](#) для 4 класу.

Фантастична музика

Заплющте очі й послухайте вальс із “Фантастичної симфонії” французького композитора та диригента Гектора Берліоза. Здається, він пише нотами цілі історії, майже як письменники на папері.

- Покажіть рухами, коли музика звучить голосніше, а коли тихіше.
- Музика швидка чи спокійна? Можливо, темп змінюється?
- Чи не здається музика Берліоза схожою на картини Жозефіни Волл?

Малюю казку

- Що ви уявляли під музику?

Уявіть, що композитор розповів нам те, що побачила фея. Намалюйте ці події так, немовби стоїте внизу і все бачите на власні очі. Можете потренуватися і створити кілька ескізів простим олівцем, а вже потім перенесете свої задуми в малюнок.

Подивіться уважно на свою роботу.

- Чи вдалося передати відчуття простору?
- Що вдалося найкраще, а що наступного разу робитимете інакше?
- Презентуйте свою роботу в класі. Розкажіть пригоду, яку побачила фея.

Намалювати свій фантастичний світ допоможе завдання на с. 39 із [робочого зошита-альбому “Мистецтво”](#) для 4 класу.